

ENTREVISTA A JOSSELYN RADA RADA I THOMAS DRAKE

“La seguretat nacional s’ha convertit en la religió de l’Estat”

En aquesta entrevista l’advocada d’Edward Snowden, Jesselyn Radack, i un dels ex-treballadors de l’NSA, Thomas Drake, discuteixen les raons que s’amaguen darrere de l’obsessió de l’agència d’espionatge nord-americana per recopilar dades.

D’ençà d’un any, el món ha fixat els seus ulls atentament en les revelacions de l’ex-treballador del servei d’intel·ligència nord-americà Edward Snowden. Els documents que va revelar l’arxiu del delator han provocat debats encesos sobre el sentit i la legalitat de la cobdícia absoluta de dades que té l’NSA.

En la seva edició actual, *Der Spiegel* publica dues entrevistes que espera que puguin contribuir al debat. La primera recull les veus de dos dels crítics més destacats del funcionament de l’NSA —l’activista pels drets humans i advocada, Jesselyn Radack, qui representa Snowden; i l’antic espia, Thomas Drake. La segona entrevista és amb John Podesta, un conseller especial

del president dels Estats Units, Barack Obama.

—El fiscal federal alemany ha ençetat una investigació oficial per l’afer de la vigilància del telèfon mòbil de la presidenta Merkel, però no ha obert cap investigació per la vigilància massiva als ciutadans alemanys, ja que argumentava que no n’hi havia proves suficients. Senyor Drake,

com a antic treballador de l'NSA, què opineu a propòsit d'això?

—DRAKE: De vegades, la realitat supera la ficció. L'NSA ha implantat a Alemanya la plataforma de vigilància a l'estranger més important després dels atacs de l'11 de setembre. L'únic ciutadà a qui s'ha garantit protecció per ordre de Barack Obama és Angela Merkel. La resta d'alemanys són, òbviament, sospitosos als ulls de l'NSA.

—Senyor Radack, teniu alguna explicació per a la postura que ha adoptat el fiscal federal alemany?

—RADACK: Clar que en tinc: simplement no volen trobar la veritat. O bé són còmplices d'alguna manera o bé l'assumpte no els importa prou per voler investigar.

—El fiscal federal declararà que no hi ha cap oportunitat d'obtenir proves perquè tot el material s'ha classificat secret i perquè no espera que els americans hi col·laborin de cap de les maneres.

—RADACK: Un Govern té el poder de fer testificar les persones, d'interrogar-les, de fer-les comparèixer davant d'un gran jurat o una institució equivalent. Crec que almenys haurien de tractar de fer-les-hi comparèixer i, si ignoren l'ordre de compareixença, ja no podran fer vacances a Europa perquè estaran en la llista de persones buscades per la justícia.

—El nostre setmanari ha publicat recentment alguns dels documents de l'arxiu Snowden sobre les actuacions de l'NSA a Alemanya. Inclouen una llista que mostra 150 llocs d'Alemanya, dits Sigads, des dels quals, almenys històricament, l'NSA i els seus predecessors portaren a terme les seves tasques d'espionatge.

—DRAKE: Sí, aquests són indicadors de senyals d'intel·ligència, per tant, aquests són llocs on es reopilen dades, s'hi accedeix i s'envien de tornada a l'NSA.

—Parlem de dades que han estat recopilades per garantir la seguretat dels EUA i d'Alemanya?

—DRAKE: Bé, es podria dir que aquest era el propòsit tradicional, però ara va molt més enllà. Només cal mirar la tecnologia, la xarxa. Tota la informació important, també l'econòmica, passa d'una manera o altra per Alemanya. L'NSA recull tota aquesta

informació, o bé és tramesa pel BND (Servei Federal d'Intel·ligència alemany) o per altres empreses que la passen secretament.

—L'NSA argüeix que, en la guerra contra el terrorisme, per poder trobar l'agulla en un paller cal tenir molta palla.

—RADACK: Si u busca una agulla en un paller, no farà pas el paller més gran! Els EUA només tracten d'estendre el pànic dient: "Si esteu en contra de la vigilància, la culpa del pròxim atac terrorista serà vostra!".

—Quina és la vertadera raó per a la recopilació de dades?

—RADACK: Tot gira al voltant del control de la població i de l'espionatge econòmic.

—DRAKE: Un dels més grans problemes sobre el qual ningú vol parlar és Alemanya i els seus enginyers. És realment temptador saber què s'està cuinant al país germànic: productes nous, noves metodologies, nous enfocaments...

—Senyor Drake, era aquesta la vostra tasca quan treballàveu en l'NSA a Alemanya?

—DRAKE: Jo no estava encarregat personalment d'això, però sí que sé què passava.

—D'altra banda, els documents de Snowden posen en relleu que el Servei d'Intel·ligència Federal alemany, el BND, cooperava estretament amb l'NSA. Per què ho feien si precisament això anava en contra dels seus ciutadans?

—DRAKE: És una mena de relació paradoxal. La cooperació entre ambdós serveis d'intel·ligència ve de l'època de la Guerra Freda. Llavors hi havia un profús intercanvi de serveis d'intel·ligència en marxa. L'NSA sempre ha sigut l'amo en aquesta relació i la majoria de la informació que es compartia era unidireccional, amb direcció als EUA; mai no ha sigut una relació entre iguals. Després van caure les Torres Bessones.

—Els atacs terroristes a Nova York i a Washington.

—DRAKE: Sí, i endevineu quin país va ser declarat tot seguit objectiu número u? Alemanya. Era com si s'hagués de castigar Alemanya perquè els terroristes havien viscut ací, s'havien entrenat ací i s'havien comunicat des d'ací.

—Castigar-la? Aquestes eren les ordres polítiques?

Aquí, Snowden parlant per vídeo per al Consell

—DRAKE: No ho hauríeu escoltat amb aquestes mateixes paraules. Però les conversacions sempre sonaven igual: Redeu! No podem confiar pas en els alemanys perquè endevina qui ha viscut entre ells: alguns dels terroristes que ens han atacat. Irònicament, aquest assumpte va estrènyer encara més els llaços de col·laboració amb el BND, perquè l'NSA volia tenir sota control tot el que feien els alemanys.

—Com d'estreta és la relació entre ambdues agències d'intel·ligència?

—DRAKE: Realment estreta. Els alemanys no són com el Regne Unit, Austràlia o altres països de l'acord dels "Cinc Ulls", els seus aliats més propers. Però es podria dir que l'NSA i el BND mantenen una relació similar.

—Vós mateix vau treballar com a espia per a l'NSA. Què us va dur a denunciar aquest tipus de pràctiques?

—DRAKE: Això va ser només uns mesos després de l'11 de setembre. Llavors vaig tenir clar que per evitar un altre error i poder protegir la població s'estaven passant per alt les lleis. L'NSA violà la nostra Constitució espiant els seus propis ciutadans. Avui, tenim la plataforma de

d'Europa a Estrasburg. Radack suggereix que seria possible que Snowden testifiqués a Alemanya.

vigilància més gran que s'hagi vist mai. Per això m'esgarrijo. La seguretat nacional s'ha convertit en la religió oficial de l'Estat. Ens volen protegir, però de qui?

—**Dels terroristes, per exemple?**

—RADACK: Ah, he sentit aquesta història tantes vegades: tot això ho fem per motius de seguretat. L'antic director de l'NSA, Keith Alexander, va mentir al Congrés quan va dir que havia aconseguit aturar 54 conspiracions terroristes. Quatre mesos després, va haver de compareixer davant de la Comissió Judicial del Senat i allí va admetre que l'NSA havia aconseguit parar una conspiració, i tampoc n'estaven massa segurs.

—**Les informacions proporcionades pels serveis d'intel·ligència dels EUA van ajudar, presumptament, a arrestar els membres del grup terrorista Sauerland, el qual planificava atacs a Alemanya.**

—RADACK: Jo no dic que no sigui possible, però la majoria de casos en tot aquest assumpte, un 99,99%, no tenen res a veure amb la seguretat.

—DRAKE: Exacte, ací és on arribem a la part fosca de tot aquest dispositiu de vigilància. S'agafen al lema de l'Stasi,

de saber-ho tot, però en un altre nivell. Per saber-ho tot, l'NSA ho recopila tot.

—**Us recordeu encara de la vostra primera reacció sobre el cas Snowden?**

—DRAKE: No em va sorprendre, la veritat.

—RADACK: Vaig pensar: Per fi! Durant molts anys havia representat deladors de l'NSA que ja deien que l'agència estava controlant tots els e-mails i les trucades telefòniques. Robaven qualsevol dada sense la corresponent ordre judicial. I no passava absolutament res. La meua segona reacció va ser: Aniran sense miraments per qui ho hagi fet.

—**El senyor Drake va testificar davant d'una comissió d'investigació del Parlament Federal alemany sobre l'assumpte de l'espionatge de l'NSA a Alemanya. Snowden no podrà testificar perquè no ha estat convidat per la comissió. Ara bé, Snowden no vol testificar mentre estigui asilat a Moscou. Podríeu explicar per què?**

—RADACK: Els membres de la comissió volien una reunió informal a Moscou. Però un testimoni exhaustiu només és possible a Alemanya.

—**Algunes persones creuen que Snowden només estarà disposat a col·laborar si se li ofereix la residència a Alemanya.**

—RADACK: No. Ja ha parlat davant del Consell Europeu, és a dir, ja ha fet això abans. El que Alemanya ha de fer és decidir si volen ser seriosos o no amb la clarificació d'aquest assumpte.

—**Alguns membres de la comissió d'investigació afirmen que, realment, el vostre client no té gaire informació relacionada amb les activitats de l'NSA en territori alemany.**

—RADACK: Això no és correcte, ja que no han escoltat el seu testimoni. Ni els conservadors del partit demòcrata-cristià ni els socialdemòcrates de centre-esquerra volen tenir massa a veure amb Snowden. Crec que molts d'ells estan actuant covardament.

—**Seria Alemanya un lloc segur per a Snowden?**

—RADACK: Alemanya té una història desafortunada a l'hora de donar protecció als deladors de l'NSA.

—**Feu referència al cas de Jens Karney, que va ser segrestat al centre de Berlín l'any 1991 per forces especials dels EUA.**

—RADACK: Sí, però malgrat això, considero que Alemanya és un bon lloc perquè Edward Snowden demani asil.

—**Senyor Drake, encara manteniu el contacte amb antics col·legues de l'NSA? Què en pensen ells, de les accions de Snowden?**

—DRAKE: Avui dia no tinc contacte amb ningú. Internament van dir que qui mantingués contacte amb mi podria veure perillar el seu treball. És un missatge esgarriós. Em pense que, en realitat, hi ha molta gent que comprèn Snowden, però no es diu públicament, perquè la gent torna a casa a la nit, engega la televisió, paga la seva hipoteca i no vol que això canviï. És massa incòmode mirar a l'espill.

—RADACK: De vegades, la gent acudeix als actes que organitzem i alguns et xiuxiuegen a l'orella: "Jo treballo a l'NSA. Tens el meu suport en tot el que estàs fent".

Sven Becker, Marcel Rosenbach i Jörg Schindler
© Der Spiegel

Traducció de Núria Molines